

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

**Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв**

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС ТА ДИРИГЕНТСЬКА ПРАКТИКА

**Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації**

**Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво”
(Духові інструменти)**

Київ – 2005

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних
закладів культури і мистецтв

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС ТА ДИРИГЕНТСЬКА ПРАКТИКА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво
(духові інструменти)

2005

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС ТА ДИРИГЕНТСЬКА ПРАКТИКА
Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації, – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 8 с.

Укладач: **П. Й. Безугляк** – викладач вищої категорії циклової комісії
духових інструментів Тульчинського училища культури

Рецензенти: **І. І. Коломієць** – викладач вищої категорії Вінницького
училища культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича
В. Й. Грабовський – голова циклової комісії духових ін-
струментів Житомирського училища культури і мистецтв
ім. І. Огієнка

Відповідальний
за випуск **Т. Ф. Стронько**

Редактор **Є. Д. Колесник**

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 0,5. Наклад 100 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр
навчальних закладів культури
і мистецтв України, 2005

Пояснювальна записка

Важливою навчальною дисципліною в училищах культури є оркестровий клас. В оркестровому класі студенти повинні отримати знання, вміння і навички, які необхідні для їх подальшої практичної діяльності в якості керівників самодіяльних духових оркестрів.

Мета оркестрового класу – підготувати кваліфікованого керівника самодіяльного духового оркестру.

Завдання:

- розвивати ансамблеві навички гри в складі оркестру;
- ознайомити студентів з загальними принципами і початковими навичками репертуарної роботи з оркестром;
- ознайомити студентів з репертуаром для духового оркестру;
- відпрацювати навички настроювання;
- виховувати усвідомлену трудову і творчу дисципліну;
- розвивати високий художній смак і музичну культуру.

Розподіл годин по курсах і семестрах

Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кільк. год. на тиждень	Кільк. год. в семестрі	Кільк. год на курс	Самовивчення	
II	III	16	2	32	116	25	65
	IV	21	4	84		40	
III	V	16	2	32	137	25	72
	VI	21	5	105		47	
IV	VII	16	6	96	180	60	105
	VIII	14	6	84		45	
Разом					433		242
Всього							675

Тематичний план

проведення занять “Оркестровий клас та диригентська практика”

Методичні рекомендації

Кожне заняття оркестру повинно розпочинатися з оркестрово-ансамблевої підготовки, а для цього необхідно:

1. Визначити для кожного заняття навчально-тренувальну літературу (гами, етюди, вправи, п'єси), керуючись важливим методичним принципом: від часткового до цілого, від простого до складного.
2. Будувати заняття з урахуванням професійного рівня виконавської майстерності оркестру.
3. Проводити заняття в формі загальнооркестрових репетицій, окремих груп, а в деяких випадках і з окремими виконавцями.
4. Використовувати самопідготовку музикантів для удосконалення тих чи інших виконавських навичок.
5. У процесі репетиційної роботи з оркестром використовувати ансамблеву підготовку.
6. З метою розширення репертуару проводити читку з аркуша раніше невідомих творів.

II курс, III семестр

1. Комплектування оркестру.
2. Посадка оркестру.
3. Налаштування оркестру.
4. Робота над творами простої 1, 2, 3-х частинної форми в повільних і середніх темпах, нескладних по ритму і темпу, в тональностях до 1–2 знаків.
5. Робота над виконанням мелодичних унісонів з послідуємим розподілом функцій по групам інструментів.

II курс, IV семестр

1. Оркестрово-ансамблева підготовка.
2. Робота над творами з більш складною фактурою і більш швидкими темпами зі збільшенням знаків алітерації при ключі.

III курс, V семестр

1. Виконання вправ для досягнення ритмічного ансамблю.
2. Робота над творами простої двох–трьохчастинної форми.
3. Робота над творами складної форми.

III курс, VI семестр

1. Робота по вдосконаленню оркестрово-ансамблевої підготовки.
2. Розучування маршового траурного і церемоніального репертуару.
3. Робота над акомпанементами для солістів, вокалістів, інструменталістів.

IV курс, VII семестр

1. Робота по досягненню динамічного ансамблю.
2. Робота над творами великої форми.
3. Освоєння навичок читки нот з аркуша. Розучування творів танцювального жанру.

IV курс, VIII семестр

1. Розвиток виконавської техніки оркестру.
2. Робота по розкриттю художнього задуму партитури.
3. Продовження роботи по освоєнню навичок читки нот з листа.
4. Репетиційна робота з оркестром.
5. Завдання диригента по проведенню репетицій і досягненню професійного звучання оркестру.
6. Підготовка оркестру до проведення масових заходів.
7. Розучування творів різної форми і фактури.
8. Використання різних типів репетицій. Генеральна репетиція.
9. Підготовка концертної програми.
10. Виступ у концерті.

Приблизний репертуар

II курс, III семестр

1. Українська народна пісня “Думи мої” Школа колективної гри для духових оркестрів, художньої самодіяльності.
2. Українська народна пісня “Рево та стогне Дніпр широкий” Іванов-Радкевич, вип. 3, Москва, 1960 р.
3. М. Глінка “Патріотична пісня” Курс навчання гри в духовому оркестрі, Вип. 2. – К.: Музична Україна, 1976
4. Російська народна пісня “Ой при лужку при лужку”
5. Українська народна пісня “Ой під вишнею”
6. М. Іванов-Радкевич “Роздум”

II курс, IV семестр

1. Українська народна пісня “Гандзя” “Вечорниці” № 3, 1973
2. А. Пашкевич “Степом, степом” П’єси для духового оркестру. У. Ладановський, 1969
3. Ф. Шуберт “Вечірня серенада” В. Зирянов вип. № 5, 1976
4. Д. Тухманов “День Победы” Святковий вечір для духового оркестру. Вип. 1. Муз. Україна, 1978
5. Р. Паулс “Мелодія” з кінофільму “Долгая дорога в дюнах” Мелодії радіо і кіно. Вип. 1. – М.: Сов.комполитор, 1988
6. М. Блантер. “В городском саду” Пісні Великої Вітчизняної війни в перекладі для духового оркестру.
7. М. Фрадкін “Пісня про Дніпро”
8. А. Новіков “Дороги”
9. О. Строк “Місячна рапсодія”

III курс, V семестр

1. І. Шамо “Україно, любов моя”
2. О. Білаш “Явір і яворина”
3. А. Бабаджанян “Ноктюрн” В городском саду. Вип. 4. – М.: Музика, 1988
4. В. Бекер “Цариця балу” Репертуар для духового оркестру. Старовинні вальси. – М.: Музика, 1978
5. С. Байнес “Судьба”
6. А. Джойс “Осенний сон”
7. А. Богачук “Тиша навкруги”
8. С. Рахманінов “Італійська полька” Хрестоматія для духових оркестрів. Вип. 4. – М.: Музгиз., 1960
9. П. Чайковський Сцена № 10 з балету “Лебедине озеро”
10. М. Глінка “Марш Чорномора”

III курс, VI семестр

1. Б. Мокроусов “Заветный камень” Збірник п’єс для військових оркестрів. – М.; 1969
2. В. С. Седой “Подмосковные вечера”
3. Г. Артемовський. Вступ до опери “Запорожець за Дунаєм”
4. Є. Дога “Вальс” з кінофільму “Мой ласковый и нежный зверь” В городском саду. Вип. 4. – М.: Музика, 1988
5. С. Чернецький. Марш “Парад” Всегда в строю. Марш для духових орк., вип. 3. – М.: Сов.комп., 1988
6. В. Агапкин. Марш “Прощание словянки” На страже мира: Сборник маршей для духового оркестра. – М.: Музика, 1978
7. С. Чернецький. Марш “Будапешт”
8. І. Шамо “Осіннє золото”
9. Хуано Родрігес “Кумпарсіта”

IV курс, VII семестр

1. Е. Гріг “Норвезький танець”
2. І. Брамс “Венгерський танець” №5
3. Д. Верді. Марш з опери “Аїда”
4. М. Огінський “Полонез”
Музика для духових оркестрів.
Вип. 4. – М.: Сов. комп., 1988
5. І. Штраус “Перський марш”
В городском саду: Вип. 5. – М:
Музика, 1989
6. Інструментовка Л. Вольського
“Полонез”
Хрестоматія для духових ор-
кестрів: Вип. 5. – М.: Музгіз,
1965
7. Ж. Бізе “Інтермеццо” з музики до
Драми А. Доде “Арлезіанка”

IV курс, VIII семестр

1. Ж. Бізе “Вступ” до опери “Кармен”
2. В. Кручініна “Концертний чардаш”
Концерт духового оркестру.
Бібліотека худ. сам. № 22
3. Ж. Оффенбах “Увертюра” з оперети
“Орфей в пеклі”
В городском саду: Вип.5. –
М.: Музика, 1989
4. П. Чайковський “Торжественный
марш”
Переклад для духового ор-
кестру. – М.: Музика, 1990
5. С. Чернецький “Марш танкістів”
6. С. Цуріков “Моя мрія”
7. А. Дідеріхс “Комета”
8. В. Юманс “Каріока”
9. А. Арський “Кубинський танець”